

کد: INS-PE-010	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز	
صفحه: ۱ از ۳	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)	
شماره ویرایش: R/01	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی سوختگی با مایعات داغ	
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹	محور: مراقبت و درمان	
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی	

هدف: ارتقاء و بهبود وضعیت بالینی بیماران از طریق آموزش به بیماران و خانواده های آنان در خصوص رفتارهای بهداشتی و خود مراقبتی در زمان بستری و پس از ترخیص

دامنه: بخش های درمانی

تعاریف:

- **خود مراقبتی:** مجموعه ای از اعمالی است که فرد به صورت اکتسابی، آگاهانه و هدفدار برای خود، فرزندان و خانواده اش انجام میدهد تا از لحاظ جسمی، روانی، اجتماعی سالم بمانند و همچنین در صورت ابتلا به بیماری و بستری در بیمارستان براساس آموزشهای دریافتی در حین بستری و پس از ترخیص از سلامت خود و خانواده اش حفاظت نماید.
- **سوختگی با مایعات داغ:** شایع ترین نوع سوختگی به خصوص در کودکان زیر ۸ سال است. شایعترین عوامل ایجاد کننده این نوع سوختگی آب داغ در آشپزخانه و حمام/چای و شیر داغ/سوپ و روغن داغ است. هر چه مایع غلیظ تر باشد دمای بالاتری دارد و مدت بیشتری رو با پوست در تماس باقی می ماند و سوختگی ایجاد شده عمیق تر است. از موارد شایع سوختگی با مایعات داغ در شیرخواران هنگام شست و شو لغزیدن کودک در وان پر از آب داغ/ در کودکان غوطه ور شدن در غذای نذری یا حجم زیاد شیر در مناطق عشایری می باشد.

مسئولیت ها و اختیارات: پرستار و پزشک

شیوه انجام کار :

✓ آموزش خود مراقبتی حین بستری:

۱. پزشک:

- ا. درصد سوختگی و درجه سوختگی را به بیمار و همراه بیمار توضیح دهد.
- ب. روند درمان بیمار را به صورت قابل فهم به بیمار و همراه توضیح دهد.
- ت. اهمیت انجام پروسیجرهای جراحی مورد نیاز (پیوند پوست، دبریدمان، فلپ دست و پا، اشارتومی) و مراقبت های پس از آن را به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ث. مدت زمان تقریبی نیاز به بستری و زمان تقریبی ترخیص بیمار را با در نظر گرفتن شرایط سوختگی به بیمار و همراه اعلام نماید.
- ج. بیمار و همراه وی را در خصوص داروهای مصرفی و عوارض آن آگاه سازد.
- ح. در خصوص ادامه یا قطع داروهای مصرفی قبلی بیمار طبق فرایند تلفیق دارویی آموزش های لازم را ارائه دهد.
- خ. علت NPO بودن بیمار تا ۲۴ ساعت بعد از سوختگی و پرهیز از دادن غذا یا مایعات را به بیمار و همراه آموزش دهد.
- د. در خصوص رعایت پوزیشن های زمان بستری (حالت نیمه نشسته، بالا نگهداشتن دست و پا در صورت سوختگی دست و پا و...) به بیمار و همراه جهت کاهش عوارض سوختگی آموزش دهد.
- ذ. در خصوص اهمیت مصرف غذاهای پر پروتئین و پرکالری به منظور بهبود زخم سوختگی بیمار و همراه وی را آگاه سازد.
- ر. در خصوص نحوه درخواست و مصرف داروهای مسکن به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ز. در خصوص علت بیهوشی بیمار قبل از تعویض پانسمان به بیمار و همراه توضیح دهد.

کد: INS-PE-010	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
صفحه : ۲ از ۳	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)
شماره ویرایش: R/01	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی سوختگی محور: مراقبت و درمان زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹	
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	

۲. پرستار:

- ا. در خصوص علت انجام پانسمان ، زمان تعویض پانسمان و مراقبت های قبل و بعد از آن به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ب. در خصوص علت عدم تعویض پانسمان پس از گرفت تا ۵روز به بیمار و همراه وی آموزش دهد.
- ت. در خصوص رعایت پوزیشن های زمان بستری (حالت نیمه نشسته، بالا نگهداشتن دست و پا در صورت سوختگی دست و پا و...) به بیمار و همراه جهت کاهش عوارض سوختگی آموزش دهد.
- ث. در خصوص اهمیت تغییر پوزیشن های زمان بستری، خروج از تخت در صورت امکان جهت راه رفتن، حرکت دست و پا به منظور پیشگیری از بروز زخم فشاری به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ج. بیمار و همراه را با علائم هشدار بروز زخم فشاری آشنا سازد.
- ح. در خصوص اهمیت بالابودن نرده های تخت توضیحات قابل فهم را به همراه ارائه دهد.
- خ. مراقبت های پس از انجام پروسیجرهای جراحی را به بیمار و همراه وی آموزش دهد.
- د. بیمار و همراه وی را در خصوص داروهای مصرفی و عوارض آن آگاه سازد.
- ذ. در خصوص ادامه یا قطع داروهای مصرفی قبلی بیمار طبق فرایند تلفیق دارویی آموزش های لازم را ارائه دهد.
- ر. در خصوص اهمیت مصرف غذاهای پر پروتئین و پرکالری به منظور بهبود زخم سوختگی بیمار و همراه وی را آگاه سازد.
- ز. در خصوص نحوه درخواست و مصرف داروهای مسکن به بیمار و همراه آموزش دهد.
- س. علت NPO بودن بیمار تا ۲۴ ساعت بعد از سوختگی و قبل از اعمال جراحی و پرهیز از دادن غذا یا مایعات را به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ش. اهمیت رعایت اصول بهداشت فردی (مسواک زدن جهت پرهیز از آفت دهان، کوتاه نمودن موها در سوختگی سر و صورت، کوتاهی ناخن ها) را به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ص. علت شیو موها قبل از جراحی را به بیمار و همراه توضیح دهد.
- ض. اهمیت اطلاع رسانی الگوی دفع ادرار و مدفوع را به بیمار و همراه آموزش دهد.

✓ آموزش خود مراقبتی حین ترخیص:

۱. پزشک:

- ا. علائم هشدار بعد از ترمیم سوختگی (ترشحات زخم ، تاول، اسکار، چسبندگی در ناحیه گردن و انگشتان) به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ب. توضیحات لازم در خصوص داروهای تجویز شده و عوارض داروها را به بیمار و همراه ارائه دهد.
- ت. اهمیت مراجعه به اورژانس بیمارستان جهت تعویض پانسمان روزانه را به بیمار و همراه وی آموزش دهد.

۲. پرستار:

- ا. اهمیت مراجعه روزانه به اورژانس بیمارستان جهت تعویض پانسمان را به بیمار و همراه وی آموزش دهد.
- ب. زمان و نحوه اخذ نوبت جهت ویزیت پزشک درمانگاه را به بیمار آموزش دهد.
- ت. اهمیت انجام فعالیت های حرکتی (راه رفتن ، حرکت دست ها، بالا نگه داشتن دست ها) در منزل را به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ث. اهمیت حمایت روانی در تسریع بازتوانی بیمار را برای همراه بیمار توضیح دهد. خانواده یکی از عناصر کلیدی در تسریع فرآیند بهبودی بیمار می باشند.
- ج. در خصوص اهمیت مصرف غذاهای پر پروتئین و پرکالری به منظور بهتر شدن روند بهبود زخم به بیمار و همراه آموزش دهد.
- ح. آموزش های لازم در خصوص داروهای تجویز شده و عوارض داروها و تناوب مصرف دارو ها را به بیمار و همراه وی ارائه دهد.

کد: INS-PE-010	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز	
صفحه : ۳ از ۳	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)	
شماره ویرایش: R/01	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی سوختگی محور: مراقبت و درمان زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی	
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹		
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹		

امکانات و تسهیلات مورد نیاز: پمفلت های آموزشی - فرم تکمیل شده ترخیص ایمن - شماره گوشی سوپروایزر آموزش سلامت جهت پاسخگویی به سوالات

منابع و مراجع : تجربیات بیمارستان

سمت	نام و نام خانوادگی	
سوپروایزر آموزش سلامت	محسن بیات	تهیه کنندگان
سرپرستار بخش سوختگی اورژانس	ساناز پیروی	
سوپروایزر آموزشی	علیرضا فرمانی	تایید کننده
رییس بیمارستان	دکتر سید محمد مهدی اصلانی	تصویب و ابلاغ کننده